Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum
7 december 2022

Kenmerk
DGKE / 22571485

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Beslisnota Kamerbrief Hoofdlijnen PEH

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding

Op 20 december beogen wij de Kamerbrief Hoofdlijnen Programma Energiehoofdstructuur (PEH) ter besluitvorming te agenderen in de MCKE. PEH is te zien als een ruimtelijk plan voor energie-infrastructuur van nationaal belang op land richting 2050. Deze brief geeft op hoofdlijnen de belangrijkste inhoudelijke contouren, vooruitlopend op de publicatie van het ontwerp-PEH..

Op 6 december is de brief besproken in de ACKE. Dit heeft niet geleid tot fundamentele wijzigingen van de brief. Ook is de brief op 24 november in het Opdrachtgevend Beraad RES afgestemd met de koepelorganisaties van de medeoverheden.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met deze versie van de Kamerbrief kansrijke ontwikkelrichtingen PEH voor agendering in de MCKE van 20 december.
- U wordt geadviseerd het aanbiedingsformulier voor de MCKE te ondertekenen.

Kernpunten

- Het Programma Energiehoofdstructuur kent nauwe samenhang met het Nationaal Plan Energiesysteem dat zich overkoepelend richt op de gewenste ontwikkeling van het energiesysteem, vanuit publieke belangen als betaalbaarheid en leveringszekerheid. Het voornemen is om beide gelijktijdig te publiceren in de eerste helft van 2023.
- Ook hangt het programma nauw samen met de nationale regie op de ruimtelijke ordening en de ruimtelijke arrangementen met provincies die o.l.v. de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening worden vormgegeven. Verschillende inzichten zijn daarom in de ruimtelijke uitvraag richting provincies meegegeven die onlangs namens het kabinet is uitgegaan. In de kern is het noodzakelijk om meer proactief aan de slag te gaan met de ruimtelijke programmering van energieinfrastructuur, en de impact op energie vroegtijdig mee te nemen bij andere ruimtelijke plannen.

- De aanstaande Kamerbrief gaat over de conclusies en hoofdkeuzes naar aanleiding van de systeemstudie, ruimtelijke effectanalyse en participatieproces in het kader van PEH. De kamerbrief agendeert een aantal relevante vraagstukken die onder meer in het proces richting publicatie van het ontwerp verder uitgewerkt worden, dit gaat onder meer om:
    - Clustering van nieuwe energiefuncties in veelal industriële clusters, vanwege de aanlanding van wind op zee. Clustering zal de noodzaak tot nieuwe transportinfrastructuur aanzienlijk uitsparen, maar brengt ook een aanzienlijke ruimtedruk met zich mee in industriële clusters, terwijl de ruimtedruk in deze gebieden al hoog is.
    - De gewenste nationale ruimtelijke sturing op grootschalige elektrolyse en batterijen. Slimme locatiekeuzes, bijvoorbeeld koppelingen met aanlandingen en concentratie in de omgeving van hoogspanningsstations, kunnen extra infrastructuuruitbreiding en de bijkomende maatschappelijke kosten en ruimtelijke impact voorkomen.
    - De ruimtelijke impact van kernenergie en de wisselwerking tussen de realisatie van kerncentrales op de bestaande waarborglocaties Borssele en Maasvlakte I, de eventuele verdere aanlanding van wind op zee aan deze kustlocaties na 2030, en energieinfrastructuur. Deze wisselwerking wordt in het samen met TenneT nader onderzocht, in het kader van de verdere acties die in gang zijn gezet om invulling te geven aan de ambitie uit het coalitieakkoord voor de realisatie van 2 kerncentrales.
    - De noodzaak voor behoud van bestaande reserveringen voor energieinfrastructuur, bijvoorbeeld ten behoeve van buisleidingen en regelbaar vermogen. En de noodzaak voor het aanscherpen van maatregelen rondom handhaving en beheer.

Voortraject en vervolg

- In 2020 is de Startnotitie van het PEH gepubliceerd en aan de Kamer aangeboden.
- De onderzoeksaanpak staat in de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD). Dit is het onderzoeksplan voor de inhoudelijke studies die ten grondslag liggen aan het PEH, de zogenaamde Integrale Effectanalyse (IEA). Deze IEA geeft invulling aan de plan-m.e.r. plicht. De concept-NRD en het bijbehorende participatieplan voor het Programma Energiehoofdstructuur hebben van 30 april tot en met 10 juni 2021 ter inzage gelegen. In die periode zijn er 47 zienswijzen ontvangen. De zienswijzen zijn beantwoord, gepubliceerd en opgenomen in een inspraakbundel.
- Op verschillende momenten zijn openbare regiosessies georganiseerd, om de aanpak en inzichten uit te wisselen met de verschillende regionale overheden en partijen. Diverse mijlpalen, bijvoorbeeld de scope, onderzoeksaanpak en de beslispunten in deze brief ter afstemming voorgelegd bij decentrale overheden en andere departementen via bestuurlijke consultaties en interdepartementale en interbestuurlijke stuurgroepen.

- Op 13 september heeft het College van Rijksadviseurs (CRa) het advies september het gevraagd advies "Hefboom voor een schone toekomst" opgeleverd in het kader van PEH.
- Het voornemen is om bij publicatie het ontwerp-PEH in de eerste helft van 2023 ter inzage te leggen zodat eenieder zienswijzen kan indienen. Na verwerking van zienswijzen zal het PEH definitief worden vastgesteld.
- In een Uitvoeringsagenda worden de vervolgprocessen beschreven om verdere uitvoering te geven aan PEH, zoals aanpassingen in omgevingswetinstrumenten, een agenda voor vervolgonderzoek, verdere gebiedsuitwerkingen, e.d.